

В. Г. Губарева, студентка

А. В. Олійник, студент

Науковий керівник: **О. В. Цятковська**, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку в кредитних і бюджетних установах та економічного аналізу ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана», м. Київ, Україна

ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ: УКРАЇНА ТА ЗАРУБІЖНІ КРАЇНИ

Ключові слова: бухгалтерський облік у державному секторі, міжнародні стандарти бухгалтерського обліку в державному секторі (МСБОДС), принцип нарахування.

Актуальною проблемою бухгалтерського обліку в державному секторі є впровадження національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі (НП(С)БОДС), які розробляються з урахуванням вимог міжнародних стандартів бухгалтерського обліку в державному секторі (МСБОДС). Нині наша країна перебуває на перехідному етапі в питанні реформування системи бухгалтерського обліку в бюджетних установах: вжито певні заходи, але невирішені проблеми залишаються і надалі.

Відповідно до положень Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017–2020 роки, в результаті дослідження визначено систему заходів, що дозволить максимально ефективно модернізувати систему бухгалтерського обліку в державному секторі:

- розробити нові НП(С)БОДС на основі МСБОДС, що допоможуть спростити ведення бухгалтерського обліку в державних установах. Додатково потрібно здійснити переклад усіх МСБОДС, які на сьогодні не є перекладеними на українську мову;
- провести модернізацію інформаційно-аналітичної системи Казначейство для надання користувачам достовірної та неупередженої фінансової інформації;
- варто проаналізувати закордонний досвід використання методу нарахування при відображенні операцій із виконання бюджетів;
- фінальним заходом має бути розробка певних методичних рекомендацій для консолідації фінансової звітності на рівні держави, це дозволить мінімізувати помилки при поданні документації [1].

Для успішного проходження процесу модернізації системи бухгалтерського обліку в бюджетних установах, варто розглянути позитивний закордонний досвід щодо впровадження МСБОДС у державному секторі. Зокрема, доцільно проаналізувати саме країни, які нещодавно впровадили МСБОДС у систему бухгалтерського обліку, а саме: Естонію, Латвію, Литву та Мальту.

Естонія повністю прийняла стандарти типу МСБОДС у 2004 році, після відносно короткого періоду впровадження. Реформа бухгалтерського обліку в державному секторі зайняла трохи більше часу і завершилась у 2005 році. Після процесу реформування органи державної влади Естонії вирішили, що всі державні установи повинні використовувати одну програмну платформу, яка дозволить країні консолідувати та підготувати національні рахунки, одночасно, надаючи певні спільні послуги. З того часу Міністерство фінансів запровадило набір електронних ініціатив, у тому числі електронні рахунки-фактури та портал самообслуговування. Як результат, облік Естонії в межах МСБОДС є відносно зрілим, і основна увага приділяється специфічним технічним питанням, а не загальному фінансовому менеджменту.

У свою чергу, органи державного управління в Латвії перейшли на ведення обліку за методом нарахування у державному секторі у 2007 році та впровадили МСБОДС у систему бухгалтерського обліку у 2015 році. Нині в країні оцінюються МСБОДС, з метою прийняття на їх основі національних стандартів до 2019 року.

До теперішнього часу бухгалтери державного сектору Латвії постали перед декількома проблемами, включаючи доступ до досліджень щодо досвіду інших країн у впровадженні МСБОДС та узгодження єдиного підходу, за яким дозволені стандарти за допомогою різних варіантів. Важливим питанням, яке обговорюється в країні, є вимірювання податків та зборів та відповідне їх визнання згідно з положеннями МСБОДС 23, зважаючи на те, що в Латвії на сьогодні визнається дохід від податків на касовій основі.

Литва, як і Естонія, повністю прийняла стандарти типу МСБОДС. Цей процес був завершений у 2014 році. Із січня 2010 року всі державні органи отримали доручення Міністерства фінансів щодо ведення бухгалтерського обліку відповідно до методу нарахування. Перший час можна було спостерігати опір змінам, але обережний та структурований підхід до реалізації (який передбачав впровадження НП(С)БОДС на базі МСБОДС, підготовка персоналу державного сектору та створення центру для підтримки реалізації) разом із фінансуванням ЄС допомогли максимально ефективно закінчити процес модернізації. На сьогодні в країні залишаються невирішеними питання: консолідовані національні рахунки, які були кваліфіковані з різних причин, включаючи основні проблеми з деякими юридичними особами, технічні проблеми, щодо яких консолідується суб'єкти господарювання, визнання та оцінка податкових надходжень та практика бухгалтерського обліку в деяких муніципалітетах країни.

Також варто розглянути досвід Мальти, яка має намір прийняти МСБОДС у наступному році. У державному секторі країни нині використовується модифікований принцип обліку нарахувань, який визначається як касовий облік, доповнений розкриттям нарахування. Органи державного сектору оголосили про намір прийняти МСБОДС у 2012 році та здійснила аналіз проблем в наступному році як частину планування впровадження методу нарахування у системі бухгалтерського обліку в державному секторі. Перші кроки до переходу почалися в 2014 році. На шляху Мальти було декілька проблем, у тому числі недоліки у сфері внутрішнього контролю, пов'язані з виплатами заробітної плати, збором непогашених заборгованостей перед урядом та кваліфікованими аудиторськими висновками деяких місцевих рад [2].

Таким чином, аналізуючи позитивний досвід провідних зарубіжних країн, які показали, що перехід до МСБОДС та принципу нарахування у системі бухгалтерського обліку в державному секторі можна зробити за декілька років клопіткої праці, незважаючи на численні проблеми та опір. Тому наша країна має потенціал, зважаючи на Стратегію реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 роки та завдання, що є вже виконаними, а саме: майже повний переклад МСБОДС, а також створення українських НП(С)БОДС на їх основі.

Список використаних джерел: 1. Про схвалення Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі на період до 2025 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.06.2018 р. № 437-р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/437-2018-%D1%80>. **2.** Liz Fisher European countries on the path to IPSAS. URL: <https://www.accaglobal.com/in/en/member/member/accounting-business/2018/03/insights/european-ipsas.html>.

УДК 657

В. В. Дзюб, студент

Науковий керівник: **О. Ю. Акименко**, канд. екон. наук, доцент

Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

ВІДМІННОСТІ ПОНЯТЬ «АМОРТИЗАЦІЯ» ТА «ЗНОС»

Ключові слова: знос, амортизація, методи нарахування амортизації, основні засоби, первісна вартість.

Поняття зносу й амортизації мають багато спільного й пов'язані з знеціненням необоротних активів. Разом з тим вони не тотожні і їх варто відрізнити один від одного для ефективного та грамотного управління розміщенням капіталу.

Суттєва частка витрат підприємств пов'язана з витратами на капітальні ресурси, особливість яких полягає в тому, що вони не витрачаються за один виробничий цикл (як виробничі запаси), а служать роками, тобто це вкладення коштів із довгостроковою метою в основні засоби. Але при цьому основні засоби під впливом часу, сил природи та в процесі експлуатації піддаються зносу, втрачають свої первинні фізичні якості та техніко-експлуатаційні можливості.

Відсутня єдина думка науковців щодо визначення категорії «знос». Проте окремо слід наголосити на тих науковцях, які робили особливий акцент на відмінності понять «знос» і «амортизація» при їх практичному застосуванні на вітчизняних підприємствах. Зокрема, заслуговують уваги праці таких авторів, як Т. Г. Бень, Б. Є. Бачевський, А. І. Гінзбург, Л. Дутчак, Є. Л. Кантор, О. В. Клименко, В. П. Круш, Л. Ловінська, І. М. Пиріг, В. І. Подвігіна, О. О. Решетняк, П. Я. Хомин, Н. Чумаченко, В. Ф. Шудра та ін.